

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Δέκατος

Συνδρομή ἑτησία: Ἐν Ἀθήναις πρ. 10, ἐν ταῖς ἑπαρχίαις πρ. 12, ἐν τῇ Ἀλλοδαδίᾳ πρ. 20. - Αἱ συνδρομαὶ ἐργάζονται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἰς αἰὶν ἑτησίαις. - Γραφεῖον τῆς Διοικήσεως: Ὀδὸς Σταδίου, 6.

20 Ἰουλίου 1880

Ἐφραγίς τοῦ
ΕΠ. ΕΙΡ. ΣΑΝΤΟΡΙΝΗΣ
ἐπὶ Καποδιστριαίου.

[Ἐκ τῆς Συλλογῆς Πύλου Ἀμπρου].

ΕΠΙΣΤΟΛΙΜΑΙΑ ΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

Ἐν Λονδίῳ, 26 [8 Ἰουλίου 1880

Thiers καὶ Βήκονσφιλδ. Ἡ ἐν Βερολίῳ Συνδιάσκεψις. Τίς θέλει ἐκτελέσει τὰ ἀποφασισθέντα. — Ἡ πρὸς τὸν βασιλεῖα χρηματικὴ προσφορά τῶν ἐν Λονδίῳ Ἑλλήνων. Τὰ κολοσσιαία τῶν ἡμογενῶν πλοῦτη. — Covent Garden καὶ Πάνθη. — Νοσταλγία. — Περιήγησις ἐν τῇ Δύσει βάρπυρα.

Φίλε κύριε Ἐκδότα,

Τὸ λογοπαίγνιον ὁδε: ἀξίωμα τοῦ Thiers, *gagner du temps c' est perdre du temps*, δὲν ἀπεδείχθη πάντοτε ἀληθές· πολλάκις ἀπεναντίας ἡ φαινομένη τοῦ χρόνου ἀπώλεια ἀπέβη πράγματι ἐπικερδής, καὶ τοῦτο συνέβη ἰδίως ἐπὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ζητήματος. Ἐὰν οὐδὲν σαρῆς καὶ ὀριστικῶν ἀπερρασίθη περὶ ἡμῶν κατὰ τὴν ἐν Βερολίῳ Σύνοδον, ἐὰν ἕκτοτε διηγώμεθα ἐν ἀγωνίαις μακραις ἔτη δύο, ἐπὶ τέλους ὅμως ἐπετύχομεν ὀρθοθετικὴν γραμμὴν, τὴν ὁποίαν δυσκολώτατον ἦτο νὰ παραχωρήσωσιν ἡμῖν ἐκ προοιμίου. Καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἄλλα δείγματα ἐξαιρετοῦ εὐνοίας ἐδόθησαν ἡμῖν ἐπ' ἐσχάτων. Ἐνῶ οὐκ ὀλίγοι καὶ ἄλλοι ὄροι τῆς ἐν Βερολίῳ συνθήκης ἔμειναν ἐν τῷ μεταξῷ ἀνεκτέλεστοι, αἱ Δυνάμεις δὲν ἐνόμισαν ἀπαραίτητον νὰ συγκροτήσωσιν εἰδικὴν Συνδιάσκεψιν εἰμὴ μόνον περὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ζητήματος. Τοσοῦτον δὲ ὑπὲρ αὐτοῦ ἀνέδειξαν ἡμῶν ζήλον, ὥστε, ἀφοῦ ὤριστον ἐν πάσῃ εἰλικρινείᾳ καὶ ἐλευθεριότητι τὴν νέαν ὀρθοθετικὴν γραμμὴν, καὶ ἐκάνοντο νὰ μετὰ τοῦ ψηφισθέντος νέου καθεστῶτος συνδεόμενα δευτερεύοντα ζητήματα, συνέταξαν, πρὶν διαλυθῆ ἡ Συνδιάσκεψις, καὶ αὐτὴν τὴν κοινὴν διακοίνωσιν, δι' ἧς θέλουσι καταστῆ γνωστὰ εἰς τε

τὴν Τουρκίαν καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα τὰ ἀποφασισθέντα, καὶ θέλουσι προσκληθῆ αὐταὶ νὰ ἐκτελέσωσιν αὐτὰ ἀκριβῶς. Τῇ ἀληθείᾳ ὁ λόρδος Βήκονσφιλδ δὲν εἶχε τόσον ἄδικον, ὅσον παρὰ πολλῶν ἐνομιζέτο, ὅτε ἔλεγεν ὅτι οἱ Ἕλληνες δὲν θέλουσι ζημιωθῆ περιμένοντες. Ἄλλ' ἀφίνοντες τὰ παρελθόντα, ἔλθωμεν εἰς τὰ παρόντα καὶ τὰ ἐπικείμενα μεγάλᾳ συμφέροντα.

Τί θέλει συμβῆ ἔαν, δικαιονοθείσης τῆς ἀποφάσεως ἐκείνης εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὴν Τουρκίαν, ἡ τελευταία αὕτη, ὅπου πιθανώτατον, ἀποποιηθῆ νὰ ἐκχωρήσῃ ἐκ τῆς Θεσσαλίας καὶ τῆς Ἡπείρου; Πολλοὶ τῶν ἡμετέρων φρονούσιν ὅτι τὸ καθήκον τῆς Ἑλλάδος εἶναι νὰ ἐμβάλῃ ἀνίστως εἰς αὐτάς, καὶ ἀγανακτοῦσι διότι δὲν ἔχουμεν πρόχειρον τὸν πρὸς τοῦτο ἀναγκαῖον στρατὸν καὶ στόλον. Ἄλλ' ἐνταῦθα φαίνονται ἐπικερδοῦσαι ἔτεροι δοξασίαι. Αἱ Δυνάμεις ἐπιθυμοῦσι νὰ ἐπιφυλάξωσιν εἰς ἐκυτὰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὄρων τῆς ἐν Βερολίῳ Συνδικαθήσεως, καὶ δὲν ἤκουσαν ἐχθροῦς τὰ θρυληθέντα περὶ προσκλησίσεως ἐφέδρων, περὶ συγκροτήσεως ἐκτάκτου Βουλευτικῆς Συνόδου καὶ τὰ τοιαῦτα. Τὸ ἑλληνικὸν ζήτημα δὲν εἶναι τὸ μόνον ὑφιστάμενον ἐν τῇ Ἀνατολῇ· ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα πολλὰ αὐτόθι φλεγμαινόμενα ζητήματα, τὸ δὲ πῦρ, ἐκρηγνόμενον ἀπᾶς ἐν Ἡπείρῳ καὶ ἐν Θεσσαλίᾳ, θέλει βεβηκίως διαδοθῆ διζυμῆς μέχρι Μυσοβουνίου, μέχρι Σκάρδου, μέχρι Αἴμου, καὶ οὕτω δύναται νὰ ἐπέλθῃ ἡ ὄλοσχερὴς κατάλυσις τοῦ τουρκικοῦ Κράτους ἐν Βόρῳ. Καλῶς δὲ ἢ κακῶς αἱ Δυνάμεις δὲν προσβεβούσιν ὅτι ἐπέστη ἡδὴ ἡ πρόσφορος ὥρα πρὸς τὴν μεγάλην ταύτην τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ πραγμάτων μεταβολῆν. Καὶ ἐγὼ μὲν νομίζω, ὅτι καλῶς σκέπτονται, πρὸ πάντων διότι πείθομαι ὅτι ἡ Ἑλλάς δὲν εἶναι ἐτι ἀποχρώντως ὀργανωμένη καὶ συγκεκροτημένη, ὥστε νὰ λάβῃ ἀπὸ τοῦδε τὴν προσήκουσαν τάξιν ἐν τῇ ἀναπλάσει τῶν πρὸς βορρᾶν αὐτῆς κειμένων χωρῶν. Οὐδὲν ἦττον ἐγραψα καλῶς ἢ κακῶς, μὴ θέλων νὰ φιλονεικήσω πρὸς κανένα, καὶ προαιρούμενος ἀπλῶς νὰ καταστήσω γνωστὰ εἰς τοὺς ἡμετέρους ὅσα ἤκουσα καὶ ἀκούω ἐνταῦθα περὶ τῶν καθ' ἡμᾶς.

Ἄλλὰ πιστεύουσιν ἄρα γε αἱ Δυνάμεις ὅτι ἡ Τουρκία θέλει ὑποκύψει ἄνευ βίας; καὶ μελετῶσιν ἄρα γε νὰ καταναγκάσωσιν αὐτήν; Τὸ τί πιστεύουσιν αἱ Δυνάμεις δὲν γνωρίζω, καὶ ἔτι ὁ-

Ἐλαβον ἐπομένως τὸν λύχνον μου νὰ ἰδῶ, καὶ ἔκυψα μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν.

Καὶ τῷ ὄντι ἦτον ὕδωρ, καὶ ἤρχετο ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ φρέατος, προσαναβαίνον τὴν σύριγγα. Ὁ φοβερός λοιπὸν ἐκεῖνος θόρυβος, ὁ μυκηθμὸς ἐκεῖνος, προήρχοντο ἐκ βοῆς ὕδατος καταπίπτοντος εἰς τὸ ἀνθρακωρυχείον.

Ἀρῆσας τότε ἐκεῖ τὸ ἀμάξιον, ἔτρεξα ὅπου ὁ θεὸς εἰργάζετο.

— Θεὸς Γασπάρ, τὸ νερὸν εἰς τὸ ἀνθρακωρυχείον.

— Πάλιν ἀνοησίας!

— Ἐτρέπησεν ἡ Διδόνη. Νὰ φύγωμεν.

— Ἄφες με ἥσυχον!

— Ἄλλ' ἀκούσον.

Τοσοῦτον δὲ τεταραχμῆνος ἦμην ὀμιλῶν, ὥστε ὁ θεὸς Γασπάρ ἔβρινε κρατῶν τὴν ἀξίνην ἀκίνητον. Ὁ αὐτὸς κρότος ἐξηκολούθει, ἰσχυρότερος, ἀπειλητικώτερος. Δὲν ὑπῆρχεν ἀμφιβολία τὸν θόρυβον παρήγε κατακρημνιζόμενον ὕδωρ.

— Τρέξε γρήγορα· τὸ νερὸν εἶναι εἰς τὴν ὑπόνομον.

Κράζων δὲ, «τὸ νερὸν εἰς τὴν ὑπόνομον!» ὁ θεὸς Γασπάρ εἶχεν ἀρπάσει τὸν λύχνον μου, — διότι τοῦτο εἶναι πάντοτε τὸ πρῶτον κίνημα παντὸς μεταλευτοῦ, — καὶ ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς ἐργασίας του ἐβρίφη εἰς τὴν σύριγγα.

Μόλις εἶχον προχωρήσει δέκα βήματα, καὶ εἶδον τὸν δάσκαλον, ὅστις καὶ ἐκεῖνος κατέβη εἰς τὴν σύριγγα, διὰ νὰ ἐνοήσῃ τί ἦτον ὁ θόρυβος ὃν ἤκουε.

— Τὸ νερὸν εἰς τὴν ὑπόνομον! ἔκραζεν ὁ θεὸς Γασπάρ.

— Ἡ Διδόνη ἐτρέπησε, εἶπον.

— Τί ζῶν εἶσαι!

— Φεῦγε, σώσου, εἶπεν ὁ δάσκαλος.

Τὸ ὕδωρ ταχέως ὑψοῦτο εἰς τὴν σύριγγα, καὶ μᾶς εἶχε φθάσει ὡς τὰ γόνατα, ὥστε ἐδυτικόλευε τὰ βήματά μας.

Ὁ δάσκαλος ἤρχισε νὰ τρέχῃ μετ' ἡμᾶς, καὶ οἱ τρεῖς διερχόμενοι ὅπου μεταλλευταὶ εἰργάζοντο ἐφωανάζοντο.

— Σωθῆτε! τὸ νερὸν εἶναι εἰς τὴν ὑπόνομον!

Ἰψοῦτο δὲ τὸ ὕδωρ μετὰ φοβερᾶς ταχύτητος. Εὐτυχῶς δὲν ἀπείχον πολὺ τῶν κλιμάκων· ἄλλως ποτὲ δὲν θὰ τὰς ἐφθάνομεν. Ὁ δάσκαλος ἐφθασε πρῶτος· εἶπειτα ἐστάθη.

— Ἀναβῆτε πρῶτοι, εἶπεν. Ἐγὼ εἶμαι ὁ γεροντότερος· εἶπειτα ἔχω τὴν συνείδησιν ἥσυχον.

Αἱ περιπτώσεις μᾶς δὲν ἦσαν τότε δι' ἀνταλλαγᾶς φιλοφροσύνης. Πρῶτος ἐπέβησεν ὁ θεὸς Γασπάρ, εἶπειτα ἐγὼ, καὶ κατόπιον ὁ δάσκαλος· εἶπειτα δὲ εἰς ἰκάνην ἀπόστασιν τινὲς ἐργάται, οἵτινες μᾶς παρηκολούθησαν.

Ποτὲ κἀνεὶς τόσον ταχέως δὲν ἐπέβησεν ἄλλοτε τὰ τεσσαράκοντα μέτρα ὕψους τὰ διακρούοντα τὸ δεύτερον ἐπίπεδον ἀπὸ τοῦ πρώτου. Ἄλλὰ

πρὶν φθάσωμεν εἰς τὴν τελευταίαν βαθμίδα, ῥαγδαίον ὕδωρ μᾶς ἔπεσε κατὰ κεφαλῆς καὶ ἐσόυσε τοὺς λύχνους ἡμῶν.

— Κρατεῖσθε καλά! ἐφώναζεν ὁ θεὸς Γασπάρ.

Καὶ ἐκεῖνος, ὁ δάσκαλος καὶ ἐγὼ, ἐκρατήθημεν μετὰ πάσης δυνάμεως ἀπὸ τῶν βαθμίδων διὰ ν' ἀντιστῶμεν. Ἄλλ' οἱ ἐρχόμενοι κατόπιον ἡμῶν παρεσύρησαν, καὶ ἀναμφιβόλως, ἂν εἶχομεν περισσοτέρας τῶν δέκα βαθμίδων ν' ἀναβῶμεν ἀκόμη, θὰ κατακρημνιζόμεθα καὶ ἡμεῖς ὡς ἐκεῖνοι, διότι τὸ καθορμῶν ὕδωρ εἶχε γίνεσι καταρράκτης.

Φθάσαντες εἰς τὸ πρῶτον ἐπίπεδον, δὲν ἐσώθημεν, διότι εἶχομεν ἀκόμη πενήκοντα μέτρα ν' ἀναβῶμεν πρὶν ἐξέλθωμεν, ἡ σύριγγξ δὲ αὐτὴ ἦτον ἐπίσης πλήρης ὕδατος, καὶ ἡμεῖς ἡμεθα εἰς τὸ σκότος ἀφ' οὗ οἱ λύχνοι ἡμῶν ἐσβέσθησαν.

— Ἐχάθημεν, εἶπεν ὁ δάσκαλος μετὰ φωνῆς σχεδὸν ἀταράχου. ῤεμῆ, κάμε τὴν προσευχήν σου.

Ἄλλὰ τὴν αὐτὴν στιγμήν ἐφάνθησαν εἰς τὴν σύριγγα ἐπτὰ ὀκτὼ λύχνοι σπεύδοντες πρὸς ἡμᾶς. Τὸ ὕδωρ μᾶς ἐφθάνεν ἤδη ὡς τὰ γόνατα, καὶ τὸ ἠγγίζομεν διὰ τῆς χειρὸς χωρὶς νὰ κύψομεν. Δὲν ἦτον δὲ ὕδωρ ἥσυχον, ἀλλὰ χεῖμαρρος, στρόβιλος παρασύρων πᾶν τὸ προστυγχάνον, καὶ συστρέφων δοκάρια ξύλινα ὡς πτερά.

Οἱ πρὸς ἡμᾶς τρέχοντες ἄνδρες οὗς εἶδομεν ἤθελον νὰ παρακολουθήσουν τὴν σύριγγα, καὶ νὰ φθάσουν εἰς τὰς ἐκεῖ πλησίον κειμένας κλίμακας καὶ ἀναβάθρας. Ἄλλ' ἀπέναντι αὐτοῦ τοῦ χεῖμαρρου ἦτον ἀδύνατον. Πῶς νὰ τὸν προσαναβῶσι, πῶς κἂν ν' ἀντιέξωσιν εἰς τὴν ὀρυγήν του καὶ εἰς τὰ ξύλα αὐτοῦ;

Τὴν αὐτὴν λέξιν, ἂν ἐπρόφερον ὁ δάσκαλος, ἐπρόφεραν καὶ αὐτοί.

— Ἐχάθημεν!

Τότε εἶχον φθάσει μέχρις ἡμῶν.

— Ἀπ' ἐκεῖ, νὰ ἔκραζεν ὁ δάσκαλος, ὅστις μόνος μετὰ τῶν ἡμῶν ἐφαίνετο διατηρήσας τὴν χρῆσιν τῶν φρονῶν του. Ἡ μόνη καταφυγὴ μᾶς εἶναι εἰς τὰς ἀρχαίας ἀνασκαφάς.

Αἱ παλαιαὶ ἀνασκαφαὶ ἦσαν μέρος τοῦ ἀνθρακωρυχείου ἐγκαταλειφθὲν πρὸ πολλοῦ, καὶ ὅπου οὐδεὶς ἐφοίτα· ἀλλ' ὁ δάσκαλος τὸ ἐπισκέπτετο συνεχῶς, ὅταν εἴητι περὶ ἐργα ἀντικείμενα.

— Στραφῆτε ὀπίσω, εἶπε, καὶ δότε μοι λύχνον νὰ σὰς ὀδηγήσω.

Συνήθως ὅταν ὠμίλει τὸν ἐγέλων, ἡ τῷ ἔστρεφον τὰ νῶτα ὑψοῦντες τοὺς ὤμους· ἀλλὰ τότε οἱ δυνατώτεροι εἶχον χάσει τὴν δυνάμιν των ἐφ' ἡ τόσον ἐκόμπαζον, καὶ εἰς τὴν φωνὴν τοῦ γεροντίου τούτου, ὃ περιέπαιζον πρὸ πέντε λεπτῶν, ὅλοι ὑπήκουσαν. Αὐτομάτως ὅλοι οἱ λύχνοι εἰς αὐτὸν ἐτάθησαν.

Ἀμέσως ἤρπασεν ἓνα ἐξ αὐτῶν διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς, καὶ λαβὼν καὶ σύρων ἐμὲ διὰ τῆς ἄλλης, ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς τῶν φευγόντων. Ἐπειδὴ ἐπρο-

χωροῦμεν κατὰ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ρεύματος, ἐπηγαίνομεν ταχέως.

Ποῦ ἐπηγαίνομεν δὲν ἤξευρον, ἀλλ' ἡ ἐλπίς μοι εἶχεν ἐπανέλθει.

Ἀφ' οὗ δὲ παρηκολούθησε τὴν σύριγγα ἐπὶ τινα καιρὸν, δὲν ἤξεύρω ἂν ἐπὶ λεπτὰ ἢ ἐπὶ δευτερόλεπτα, διότι δὲν εἶχομεν πλέον τοῦ καιροῦ τὴν γνώσιν, ἐστάθη.

— Δὲν μᾶς μένει καιρὸς, εἶπε. Τὸ νερὸν ἀναβαίνει πολὺ ταχέως.

Καὶ τῷ ὄντι ἠύξανε τάχιστα. Ἀπὸ τῶν γονάτων μᾶς εἶχε φθάσει εἰς τὴν μέσην, ἀπὸ τῆς μέσης εἰς τὸ στῆθος.

— Πρέπει νὰ χωθῶμεν εἰς ἓνα ὀχετὸν ἀνιόντα, εἶπεν ὁ δάσκαλος.

— Καὶ εἰπεται;

— Ὁ ὀχετὸς ποῦποτε δὲν φέρε.

ῤιπτόμενοι εἰς τὸν ὀχετὸν, θὰ ἐμβαίνομεν εἰς μέρος ἀδιέξοδον. Ἄλλὰ καιρὸν δὲν εἶχομεν οὔτε νὰ περιμεῖνωμεν οὔτε νὰ ἐκλέξωμεν· ἔπρεπεν ἢ νὰ χωθῶμεν εἰς τὸν ὀχετὸν, καὶ νὰ ἔχωμεν οὕτως ὀλίγα λεπτὰ ἐμπρὸς ἡμῶν, δηλαδὴ σπινθηρα ἐλπίδος, ἢ νὰ ἐξακολουθήσωμεν εἰς τὴν σύριγγα, βέβαιον ὄντες, νὰ καταποντισθῶμεν ἐντὸς ὀλίγων δευτερολέπτων.

Ἐχοντες λοιπὸν τὸν δάσκαλον ἐπὶ κεφαλῆς, ἐμβήκαμεν εἰς τὸν ὀχετὸν. Δύο τῶν συντρόφων ἠθέλησαν νὰ ἐξακολουθήσωσιν εἰς τὴν σύριγγα, καὶ ἐκεῖνους οὐδέποτε πλέον τοὺς εἶδομεν.

Τότε, ἀναλαβόντες τὴν συναίσθησιν τῆς ζωῆς, ἠκούσαμεν θόρυβον ὅστις μᾶς ἐξεκώφευεν ἀφ' οὗτοῦ ἠρχίσασμεν νὰ φεύγωμεν, καὶ ὃν ὅμως ἀκόμη δὲν εἶχομεν ἀκούσει· κατακρημνίσαι, ὑδροτυφῶνες καὶ καταρράκται, θραύσεις τῶν ξυλωμάτων, ἐκρήξεις τοῦ συμπεπιεσμένου ἀέρος, ὅλα ταῦτα ὁμοῦ ἀπετέλουν ἐντὸς τῆς ὑπόνομου πάταγον καταπληκτικόν, ὅστις μᾶς ἀπενέκρωσεν.

— Ὁ κατακλυσμὸς!

— Τὸ τέλος τοῦ κόσμου!

— Θεὸς, ἐλέησον!

Ἀφ' οὗτοῦ εἰσλήθημεν εἰς τὸν ὀχετὸν, ὁ δάσκαλος δὲν ὠμίλησε, διότι ἡ ψυχὴ του ἦτον ἀνωτέρα ὀδυρμῶν ἀνωφελῶν.

— Παιδιά, εἶπε, δὲν πρέπει νὰ ἐξαντλώμεν τὰς δυνάμεις μας. Ἄν μείνωμεν οὕτω κρατούμενοι διὰ τῶν χειρῶν καὶ διὰ τῶν ποδῶν, ταχέως θ' ἀπαυδήσωμεν ἐντελῶς. Πρέπει νὰ σκιάσωμεν στηρίγματα εἰς τὸν σχίστην.

Ἡ συμβουλὴ του ἦτον ὀρθὴ ἀλλὰ δυσκόλου ἐκτελέσεως, διότι κἀνεὶς δὲν εἶχε φέρε ἀξίνην. Ὅλοι εἶχομεν τοὺς λύχνους μας, ἀλλ' ἐργαλεῖον κἀνεὶς.

— Νὰ μεταχειρισθῶμεν τὰ ἄγκιστρα τῶν λύχνων, ἐξηκολούθησεν ὁ δάσκαλος.

Καὶ ὅλοι ἤρρισαν νὰ σκιάτουν μετ' ἡμῶν τὰ ἄγκιστρα· ἀλλὰ τὸ ἔργον ἦτον δυσχερέστατον, διότι ὁ ὀχετὸς ἦτον πολὺ κεκλιμένος καὶ

ὀλισθηρός. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἤξεύρομεν ὅτι ἂν ὠλισθαίνομεν θὰ εὐρίσκομεν τὸν θάνατον πίπτοντες, τοῦτο μᾶς ἐδίε δυνάμεις καὶ ἐπιδειξιότητα. Εἰς ὀλίγα λεπτὰ ὅλοι ἐσκιάσαμεν ἀνὰ μίαν τρύπαν τὴν ὥστε νὰ θέτωμεν τὸν πόδα εἰς αὐτήν.

Ἀφ' οὗ δὲ τοῦτο ἐγένετο, ἀνεπνεύσαμεν ὀλίγον, καὶ εἶδομεν ὁ εἰς τὸν ἄλλον. Ἡμεθα ἐπτὰ, ὁ δάσκαλος, ἐγὼ πλησίον του, ὁ θεὸς Γασπάρ, τρεῖς σκαπανεῖς, καλούμενοι Παγῆς, Κομπαυροῦς καὶ Βεργουνοῦς, καὶ εἰς ὥστης, τὸ ὄνομα Καρβόρης. Οἱ ἄλλοι ἐργάται εἶχον γίνεσι ἀφαντοὶ εἰς τὴν σύριγγα.

Ἐκτὸς ἡμῶν αὐτῶν, ἀδυνατοῦντες νὰ συναψωμεν τὰς ἰδέας μας ὑπὸ τρόμου, ἐβλέπομεν ὁ εἰς τὸν ἄλλον, καὶ ἐζητοῦμεν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν γειτόνων μας τὰς ἐξηγήσεις αἰτινὲς διέφρουγον τὸν νοῦν ἡμῶν.

— Εἶναι ὁ κατακλυσμὸς. ἔλεγεν ὁ εἰς.

— Εἶναι τὸ τέλος τοῦ κόσμου.

— Σεισμὸς.

— Τὸ τελώνιον τῶν ὑπογείων ἐθύμωσε καὶ θέλει νὰ ἐκδικηθῇ.

— Πλημμύρα τῶν νερῶν ὅσα σωρεύονται εἰς τὰς παλαιὰς ἀνασκαφάς.

— Τρύπαν ἔκαμε ἡ Διδόνη.

Ἡ τελευταία αὕτη ὑπόθεσις ἦτον ἐδική μου. Ἐπέμενον εἰς τὴν τρύπαν μου.

Ὁ δάσκαλος δὲν εἶχεν ὀμιλήσει, καὶ μᾶς ἔβλεπε τὸν ἓνα μετὰ τὸν ἄλλον ὑψῶν τοὺς ὤμους, ὡς ἂν ἐσυζῆται τὸ πρᾶγμα εἰς τὸ ὑπαιθρον, ὑπὸ τὴν σκιάν σουκαμινέας, τρώγων ἐν κρομμύδιον.

— Βεβαίως πλημμύρα εἶναι, εἶπε τέλος πάντων, ὀμιλήσας τελευταῖος, καὶ ἀφοῦ καθεὶς εἶπε τὴν γνώμην του.

— Καὶ τὴν ἐπροξένησε σεισμὸς.

— Τὴν ἔστειλε τὸ τελώνιον τῶν ὑπογείων.

— Ἐρχεται ἀπὸ τὰς παλαιὰς ἀνασκαφάς.

— Ἐπεσον ἀπὸ τρύπαν τῆς Διδόνης.

Καὶ καθεὶς ἐπανελάμβανεν ὅ, τι εἶχεν ἤδη εἶπει.

— Εἶναι πλημμύρα, ἐξηκολούθησεν ὁ δάσκαλος.

— Αἶ, καὶ καλὰ, ἀπὸ ποῦ προέρχεται; εἶπον πολλοὶ φωναὶ ὁμοῦ.

— Δὲν τὸ ἤξεύρω. Ἄλλὰ τὸ τελώνιον τοῦ ὑπογείου εἶναι ἀνοησία. Ἀπὸ τὰς παλαιὰς ἀνασκαφάς θὰ ἦτον δυνατὸν νὰ ἐλθῇ, ἂν ἐπλημμύρει μόνον τὸ τρίτον ἐπίπεδον· ἀλλ' ἐπλημμύρησε καὶ τὸ δεύτερον καὶ τὸ πρῶτον. Ἡξεύρετε ὅτι τὸ νερὸν δὲν ἀναβαίνει· πάντοτε καταβαίνει.

— Ἡ τρύπα.

— Δὲν γίνονται ποτὲ τρύπαι οὕτω, φυσικῶς.

— Ὁ σεισμὸς.

— Δὲν ἤξεύρω.

— Τότε ἀφ' οὗ δὲν ἤξεύρετε μὴ ὀμιλεῖτε.

— Ἡξεύρω ὅτι εἶναι πλημμύρα, καὶ μικρὸν πρᾶγμα δὲν εἶναι πλημμύρα νὰ ἐρχεται ἀπ' ἐπάνω.

σθώμεν εἰς τὸ πρὸ τῶν ποδῶν ἡμῶν βάρκρον. Τέσσαρας λύχνους εἶχομεν καίοντας, καὶ τὸ φῶς των ἤρκει νὰ μᾶς ὀδηγή.

— Ἄς ἐκλέξωμεν μέρη ὅπου ἡ σκαφὴ νὰ μὴ εἶναι πολὺ δύσκολος, εἶπεν ὁ δάσκαλος.

— Ἀκούσατε, εἶπεν ὁ θεὸς Γασπάρ· ἔχω μίαν πρότασιν. Ἄν κάνεις ἐξ ἡμῶν ἔχη σώας τὰς φρένας του, αὐτὸς εἶναι ὁ δάσκαλος· ὅταν ἡμεῖς παρεξελίζομεθα ἐκεῖνος ἔμενεν ὅ,τι ἦτον. Εἶναι ἄνθρωπος καθὼς πρέπει, καὶ ἔχει καὶ καρδίαν. Ἦτον σκαπανεὺς καθὼς καὶ ἡμεῖς, καὶ εἰς πολλὰ γνωρίζει ὅ,τι ἡμεῖς δὲν γνωρίζομεν. Προτείνω νὰ τὸν ἀναγνωρίσωμεν ἀρχηγὸν τῆς φρουρᾶς, καὶ νὰ διευθύνῃ τὴν ἐργασίαν.

— Ὁ δάσκαλος! διέκοψεν ὁ Καρρὸρὴς, εἶδος ζώου, κτῆνος μὴ ἔχον νοῦν πλὴν ὅσον τῷ ἐχειράζετο ἕνα κυλῖν τὸ ἀμάξιόν του· διατὶ ἔχει ἐγώ; Ἄν ἐκλέξωμεν ἕνα ὥσπην, ὥσπης εἶμαι κ' ἐγώ.

— Δὲν ἐκλέγομεν ἕνα ὥσπην, ζῶον, ἐκλέγομεν ἕνα ἄνδρα, καὶ ἀπὸ ἡμᾶς ὅλους ἐκεῖνος εἶναι ὁ ἀνδρικώτερος.

— Χθὲς δὲν ἔλεγες αὐτά.

— Χθὲς ἦμην ζῶον καθὼς σὺ, καὶ ἐπεριγέγων τὸν δάσκαλον ὡς οἱ ἄλλοι, διὰ νὰ μὴ ἀναγνωρίσω ὅτι εἶναι φρονιμώτερός μου. Σήμερον τὸν ζητῶ νὰ μᾶς ὀιοικῇ. Ἐλα, δάσκαλε, τί θέλεις νὰ κάμω; Ἐχῶ καλοὺς τοὺς βραχιόνας· τὸ ἡξεύρεις. Καὶ σεῖς, οἱ ἄλλοι.

— Ἐλα, δάσκαλε, σ' ὑπακούομεν.

— Καὶ θὰ σ' ὑπακούωμεν.

— Ἀκούσατε, εἶπεν ὁ δάσκαλος· ἀφ' οὗ μὲ θέλετε νὰ εἶμαι ὁ ἀρχηγὸς τῆς φρουρᾶς, τὸ δέχομαι, ἐπὶ συμφωνίᾳ ὅμως ὅτι θὰ κάμνετε ὅ,τι λέγω. Δὲν εἶναι ἀπίθανον νὰ μείνωμεν ἐδῶ πολὺν καιρὸν, πολλὰς ἡμέρας. Θὰ εἴμεθα ὡς ναυαγοὶ εἰς σχεδίαν, καὶ εἰς θέσιν ἀκόμη χειροτέραν, διότι ὅσοι εἶναι εἰς σχεδίαν ἔχουν τοῦλάχιστον φῶς καὶ ἀέρα, ἀναπνεύουν καὶ βλέπουν. Ὅ,τι καὶ ἂν συμβῇ, πρέπει, ἂν εἶμαι ἀρχηγὸς τῆς φρουρᾶς, νὰ μὲ ὑπακούετε.

— Θὰ σ' ὑπακούωμεν, εἶπον ὅλοι αἱ φωναί.

— Ἄν πιστεύετε ὅτι σὰς ζητῶ εὐλογα, καὶ, θὰ μ' ὑπακούετε. Ἄλλ' ἂν δὲν τὸ πιστεύετε;

— Ὅ,τὸ πιστεύωμεν.

— Ἠξεύρομεν ὅτι εἶσαι τίμιος ἄνθρωπος, δάσκαλε.

— Καὶ ἄνθρωπος γενναῖος.

— Καὶ ὅτι ἡξεύρεις πολλὰ.

— Δὲν πρέπει νὰ ἐνθυμῆσαι ὅτι σ' ἐπεριπαίζομεν, δάσκαλε.

Δὲν εἶχον τότε ὅσπην πείραν ἀπέκτησα ἔκτοτε, καὶ μεγάλη ἦτον ἡ ἀπορία μου πῶς αὐτοὶ ἐκεῖνοι οἱ ἄνθρωποι, οἵτινες ὀλίγας ὥρας πρὶν ἐξετόξευον σαρκασμοὺς ἐπὶ σαρκασμῶν εἰς τὸν δάσκαλον, τῷ ἀνεγνώριζον τόσα προτερήματα τώρα. Δὲν ἡξεύρομεν πόσον αἱ περιστάσεις δύνανται νὰ μετα-

τρέπωσιν ἀνθρώπων τινῶν τὰ αἰσθήματα καὶ φρονήματα.

— Ὅριζοσθε; εἶπεν ὁ δάσκαλος.

— Ὅριζόμεθα, εἶπομεν ὅλοι ὁμοῦ.

Τότε ἤρχισεν ἡ ἐργασία. Ὅλοι εἶχομεν μαχαίρια εἰς τοὺς κόλπους μας, καὶ καλὰ μαχαίρια, ἔχοντα στερεὰν τὴν λαβίδα, τὴν λεπίδα ἀντέχουσαν.

— Τρεῖς θ' ἀρχίσουν νὰ σκάπτουν, εἶπεν ὁ δάσκαλος, οἱ τρεῖς δυνατώτεροι· οἱ ἀσθενέστεροι, ὁ Ῥεμῆς, ὁ Καρρὸρὴς, ὁ Παγγὺς κ' ἐγώ. Θὰ στιβάζομεν κατὰ μέρος τ' ἀνασκαπτόμενα.

— Ὅχι σὺ, διέκοψεν ὁ Κομπαῦροῦς, ὅστις ἦτον εἶδος κολοσσοῦ. Σὺ δὲν πρέπει νὰ ἐργάζεσαι, δάσκαλε. Δὲν ἔχεις τὰ μέλη γερά. Σὺ εἶσαι ὁ μηχανικός, καὶ οἱ μηχανικοὶ δὲν ἐργάζονται διὰ τῶν βραχιόνων.

Ὅλοι ὑπεστηρίζαμεν τὴν γνώμην τοῦ Κομπαῦροῦ, λέγοντες ὅτι ἀφ' οὗ ὁ δάσκαλος ἦτον μηχανικός ἡμῶν, δὲν ἔπρεπε νὰ ἐργάζεται. Τόσον εἶχον αἰσθανθῆ τὸ ὄφελος τῆς διευθύνσεως τοῦ δασκάλου, ὥστε θὰ τὸν ἔβαζον εἰς τὰ πούπουλα, διὰ νὰ τὸν προφυλάξουν ἀπὸ κινδύνων καὶ συμφορῶν. Ἦτον ὁ πρωρεὺς ἡμῶν.

Ἡ προκειμένη ἡμῶν ἐργασία θὰ ἦτον ἀπλουστάτη, ἂν εἶχομεν ἐργαλεῖα. Ἐπειδὴ ὅμως μόνον μαχαίρια εἶχομεν, ἐγίνετο μακρὰ καὶ δύσκολος. Ἐπρόκειτο νὰ σκάψωμεν δύο βαθμίδας εἰς τὸν σχίστην, καὶ διὰ νὰ μὴ κινδυνεύωμεν πάντοτε νὰ κυλισώμεν εἰς τὴν κλίσιν τοῦ ὄχετος, ἔπρεπε νὰ βαθμίδες αὐταὶ νὰ εἶναι ἰκανῶς πλατεῖαι, ὥστε εἰς τὴν μίαν νὰ πάρῃ τόπος διὰ τέσσαρας, εἰς τὴν ἄλλην διὰ τρεῖς ἐξ ἡμῶν. Διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τοῦτο τὸ ἀποτέλεσμα, ἐπεχειρήσαμεν τὴν ἐργασίαν.

Δύο ἄνδρες ἔσκαπτον τὸ ἔδαφος εἰς ἐκάστην βαθμίδα, καὶ εἰς κατεβίβαζε τὰ τεμάχια τοῦ σχίστου. Λύχνον δὲ κρατῶν ὁ δάσκαλος, ἐπήγαινε ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην βαθμίδα.

Οἱ σκάπτοντες εὗρον εἰς τὴν σκόνιν ξυλοδέματα τινα τεθαμμένα ἐκεῖ ἄλλοτε, καὶ πολὺ χρήσιμα ὑπῆρξαν εἰς ἡμᾶς, διότι τὰ μετεχειρίσθημεν διὰ νὰ συνέχωμεν τ' ἀνασκαπτόμενα χώματα, καὶ νὰ τὰ ἐμποδίζωμεν νὰ κυλιῶνται ὡς κάτω.

Μετὰ τριῶν ὥρῶν ἀδιάκοπον ἀγῶνα εἶχομεν σκάψει πλάτος ὡς σανίδος, ὅπου ἠμποροῦμεν νὰ καθίσωμεν.

— Φθάνει πρὸς τὸ παρὸν, διέταξεν ὁ δάσκαλος. Μετὰ ταῦτα θὰ πλατύνωμεν τὴν σανίδα τόσον, ὥστε καὶ νὰ πλαγιάζωμεν εἰς αὐτήν. Δὲν πρέπει νὰ σπαταλῶμεν τὰς δυνάμεις μας. Θὰ ἔχωμεν ἀνάγκην αὐτῶν.

Ἐκαθήσαμεν λοιπὸν, ὁ δάσκαλος, ὁ θεὸς Γασπάρ, ὁ Καρρὸρὴς κ' ἐγώ εἰς τὴν κατωτέραν βαθμίδα, καὶ οἱ τρεῖς σκαπανεῖς εἰς τὴν ἀνωτέραν.

Πρέπει νὰ οἰκονομήσωμεν τοὺς λύχνους μας,

εἶπεν ὁ δάσκαλος. Σβύσατέ τους, καὶ ἀφήσατε ἕνα νὰ καίη.

Αἱ διαταγαὶ ἐξετελοῦντο τὴν αὐτὴν στιγμὴν ὡς ἐδίδοντο. Ἐμελλόν λοιπὸν νὰ σβύσουν τοὺς περιττοὺς λύχνους, ὅταν ὁ δάσκαλος ἔνευσε καὶ ἐμπόδισε.

— Προσμεῖνατε, εἶπε, μίαν στιγμὴν· ῥιπὴ ἀέρος ἠμπορεῖ νὰ σβύσῃ τὸν λύχνον μας. Πολὺ πιθανὸν δὲν εἶναι, ἀλλὰ πρέπει νὰ προβλέπωμεν καὶ τ' ἀδύνατα. Ἐχει κάνεις σὰς ἐναύσματα νὰ τὸν ἀνάψῃ πάλιν;

Ἄν καὶ αὐστηρῶς ἀπαγορεύεται ν' ἀνάπτῃ τις φωτῖαν εἰς τὰ μεταλλεῖα, σχεδὸν ὅλοι οἱ ἐργάται ἔχουσιν ἐναύσματα εἰς τὸν κόλπον των. Ἐπομένως, ἐπειδὴ ἐκεῖ δὲν εἶχομεν μηχανικὸν νὰ μάθῃ ὅτι εἴμεθα παραβάται τοῦ κανονισμοῦ, εἰς τὴν ἐρώτησιν, «τίς ἔχει ἐναύσματα», τέσσαρες φωναὶ ἀπεκρίθησαν· «ἐγώ».

— Καὶ ἐγὼ ἔχω, ἐξηκολούθησεν ὁ δάσκαλος, ὅμως εἶναι βρεγμένα.

Τὸ αὐτὸ συνέβαινε καὶ εἰς τὰ λοιπὰ, διότι καθεὶς εἶχε τὰ ἐναύσματα εἰς τὰς περισκελίδας του, ἀλλὰ τὸ νερὸν μᾶς εἶχεν ἀναβῆ ὡς τὸ στῆθος καὶ ὡς τοὺς ὤμους.

Ὁ Καρρὸρὴς, βραδύς τὴν νόησιν καὶ βραδύτερος τὴν γλώσσαν, ἀπεκρίθη τέλος καὶ αὐτός·

— Ἐγὼ ἔχω ἐναύσματα.

— Βρεγμένα;

— Δὲν ἡξεύρω· εἶναι εἰς τὸν σκουφὸν μου.

— Τότε δὲς ἐδῶ τὸν σκουφόν.

Ἄντι ὅμως νὰ δώσῃ τὸν σκουφόν, σκουφὸν δερμάτινον καὶ χονδρὸν ὡς τουρκικὸν καθοῦκι, μᾶς ἔδωκεν ὁ Καρρὸρὴς κουτίον ἐναυσμάτων. Αὐτὰ, ὡς ἐκ τῆς θέσεως ἣν εἶχον ὅταν ἡμεῖς ἐθαπτιζόμεθα, αὐτὰ δὲν ἐπνίγησαν.

— Τώρα σβύσατε τοὺς λύχνους, διέταξεν ὁ δάσκαλος.

Εἰς δὲ μόνος λύχνος ἔμεινε καίων, καὶ μόλις φωτίζων τὸ κλωθὸν μας.

(Ἐκτετατὸν ἔχοντα)

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier]

Ἡ κατάκτησις τῆς γηίνης σφαίρας.

Γουλιέλμος Βάρεντς — Ἐρρίκος Οὐδσαν — Ἰωάννης Φραγκλίνος — Bellot — Jules de Blosseville — René Caillé.

Καθ' ὅσον προχωροῦμεν πρὸς τοὺς νεωτέρους χρόνους, ἡ φήμη τῶν πρώτων τούτων κατὰ θάλασσαν ἐπιχειρήσεων διεγείρει νέους σκαπανεῖς.

Ἡ Ἀμερικὴ ἐπεκτείνει τὸ στάδιον τῆς ἀνθρωπίνης δραστηριότητος, ἡ μεγάλη τῆς Αὐστραλίας ἡπειρος, αἱ νῆσοι τῆς Ὠκεανίας παρουσιάζονται εἰς τοὺς ἐκθάμβους περιηγητὰς, ἡ δὲ μυστηριώδης Ἀφρική, ἣτις ἐπὶ τοσοῦτους αἰῶνας ἐκίνησε τὴν περιέργειαν, ἀνοίγει καὶ αὐτὴ τὰς πύλας εἰς τὴν ἐπιδρομὴν τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν, μέχρις

οὗ οἱ δύο πόλοι, ὡς ἡ φύσις ἔκρυψεν ὑπὸ φραγμοὺς ἀδιαβάτους πάγου, μόνον ἤδη ἀνθίστανται εἰς τὸ μέγα τοῦτο πρὸς κατάκτησιν κίνημα.

Αἱ κατὰ τοὺς πόλους ἀπέραντοι θαλάσσαι καὶ γῆναι ἐκτάσεις ἀποτελοῦσι τὴν σήμερον τὸ εὐρύτατον τῶν διερευνησῶν στάδιον, μέχρι τοῦδε δὲ ὁ ἀρκτικὸς μάλιστα πόλος προεκάλεσε τὰς τολμηρὰς τῶν ναυτιλλομένων ἐπιχειρήσεις. Ἐκεῖ ὅσον καὶ ἀλλαχοῦ μέγισται κατεβλήθησαν προσπάθειαι, καὶ ὑπῆρξε μὲν ἴσως σπανιωτέρα ἡ ἐπιτυχία ἢ εἰς ἄλλα μέρη τῆς γῆς, ἀλλ' οὔτε ἡ αὐταπάρησις ὀλιγωτέρα οὔτε αἱ θυσίαι μικρότεροι.

Τὴν παγετώδη ὁδὸν, τὴν εἰς τοὺς πόλους ἀγούσαν, ἠδυνάμεθα νὰ σημειώσωμεν καθ' ὅλον αὐτῆς τὸ μῆκος διὰ τῶν τάφων τῶν ἐκεῖ πεσόντων ἡρώων. Καὶ πρῶτον ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν μαρτύρων τούτων ἀναγράφομεν τὸ ὄνομα τοῦ θαλασσοπόρου Γουλιέλμου Βάρεντς. Ὁ Βάρεντς ἦτο παρατηρητὴς ἀκριβῆς καὶ ναύτης τολμηρὸς, δύναται δὲ νὰ θεωρηθῇ ὡς διευθύνων τὴν πρώτην εἰς τοὺς πόλους ἀξίαν λόγου περιήγησιν, γενομένην τὴν 4 Ἰουνίου 1594. Ὁ Βάρεντς ἐφθάσεν εἰς Νέαν Ζέμβλαν εἰς 73°, 25 βορείου πλάτους, μάτην δ' ἐπειράθη νὰ διασχίσῃ τοὺς πολικοὺς πάγους. Τῷ 1596 ὁ Ὀλλανδὸς ναύτης ἐξετέλεσεν ἕνα τῶν σπουδαιότερων πλῶν, ὅσοι ποτὲ ἐγένοντο πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν κατὰ τοὺς πόλους ἀγνώστων τόπων. Ὁ Βάρεντς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ περιέπλευσαν τὴν βορειοδυτικὴν ἄκρην τῆς Νέας Ζέμβλας, καὶ ὑπέφερον τὰ πάνδεινα κατὰ τὸν πρῶτον τοῦτον ἀρκτικὸν χειμῶνα, εἰς δὲ ἐξετέθησαν οἱ Εὐρωπαῖοι. Μέλος τοῦ ἀποστόλου ὁ Gerrit de Veer ἐξιστόρησε τὰς περιπετείας τῆς περιηγήσεως ταύτης, μετὰ συγκινήσεως δὲ ἀναγινώσκομεν τὴν σήμερον τὴν ἀπλὴν καὶ ἀφελῆ αὐτοῦ ἀφήγησιν. Οἱ Ὀλλανδοὶ περιεκλείσθησαν ὑπὸ τῶν πάγων ἐντὸς κόλπου, ὃν ὁ Βάρεντς ἠνόμασε «Διμένα τοῦ πάγου», ἐκεῖ δὲ ἠναγκάσθησαν νὰ διέλθωσι τὸν χειμῶνα ἐν μεγίστῳ ψύχει καὶ ἐνδείᾳ καὶ ἐλεεινότητι καὶ ἀνία. Εὐτυχῆσαντες νὰ συλλέξωσι ξύλα, τὰ ὅποια ἔφερον ἡ θάλασσα, κατεσκευάσαν οἰκίαν, ἐν ἣ μετεκόμισαν ὅλα αὐτῶν τὰ τρόφιμα. Ὁ Gerrit de Veer διηγείται ὅτι οἱ σύντροφοί του οὐδέποτε ἀπεκατέστησαν, ἀλλ' ἀπέδειξαν μεγίστην ὑπομονὴν καὶ θάρρος καὶ πειθαρχίαν. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς οἰκίας ἐτέθη ἐστία, ὀλλανδικὸν δὲ ὠρολόγιον ἐστήθη ὅπως σημαίνῃ τὰς ὥρας, καὶ κλίνας ἐτοποθετήθησαν παρὰ τοὺς τοίχους.

Διακροῦντος τοῦ χειμῶνος οὐδὲν ἠκούετο ἢ ἡ ὑπόκωφος βοῆ τῶν θυελλῶν καὶ ὁ πένθιμος κρότος τῶν τυφάνων· αἱ στερήσεις ἦσαν φοβεραὶ. Ὁ Βάρεντς ἐνεψύχου κατ' ἀρχαίς τοὺς συντρόφους του, ἀλλ' ὑπέκυψεν εἰς νόσον δεινὴν, ὅτε δὲ ὁ ἥλιος ἐφάνη τὴν 24ην Ἰανουαρίου, ὁ ἀνδρείος πλοίαρχος ἦτο εἰς ἄκρον ἐξησθενημένος. Τὴν 14

τοὺς συντρόφους του ὀλίγας στιγμὰς πρὸ τοῦ τραγικοῦ αὐτοῦ θανάτου, περιέχουσι θαυμαστὸν μάθημα. «Μὰς ἐξήγει, λέγει εἰς ἐξ αὐτῶν, ὅτι πρέπει νὰ λογιζώμεθα εὐτυχέστεροι ἐκείνων, οἵτινες ἔμειναν ἐπὶ τῶν πλοίων, καθὼς ἔχοντες τὸ πλεονέκτημα νὰ πάσχωμεν πρὸς ἐκπλήρωσιν καθήκοντος».

Πρὶν ἢ ἀπομακρυνθῶμεν τῶν πολικῶν χωρῶν, θὰ ἀναμνήσωμεν ὅτι ὁ Γάλλος ναύτης Jules de Blosseville ἀπέθανεν εἰς τὸν πόλον ὡς ὁ Φραγκλῆνος. Ἐξεληθὼν τοῦ σχολείου ὁ Jules de Blosseville περιῆλθε πρῶτον, ὡς ἐθελοντὴς τοῦ ναυτικοῦ, τὴν Σενεγάλην καὶ τὴν Μαρτινίκαν. Εἰκοσαετῆς ὢν μόλις συμμετέσχε τῆς ἐπιστημονικῆς περιηγήσεως τοῦ πλοίου La Coquille ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ πλοίαρχου Duperrey. Ἐν ἔτει 1827 ἐπισκέφη τὰς θαλάσσας τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Κίνας. Ἐν ἔτει 1833 ἀπέπλευσεν εἰς Γροιλανδίαν ἔχων τὴν διοίκησιν τοῦ πλοίου Lilloise, καὶ ἐχάραξε τὸν χάρτην τοῦ ἀνατολικοῦ μέρους τῆς χώρας ταύτης, ἐνθα ἐπεχείρησε μαγνητικὰς παρατηρήσεις. Καθ' ἢν στιγμὴν ἠτοιμάζετο νὰ ἐπιστρέψῃ, ἐγνώσθη ὅτι εἶχε καταληφθῆ ὑπὸ τῶν πάγων, καὶ ὅτι εἶχε προσορμισθῆ εἰς Varna-Fiord. Ἐκτοτε ὁ Blosseville καὶ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἔγιναν διὰ παντὸς ἀφαντοί, μάτην δὲ τὰ πλοῖα Recherche καὶ Aventure ἐπειράθησαν ν' ἀνεύρωσι τὰ ἴχνη αὐτῶν.

Ἐὰν ἀπὸ τῶν ἀρκτῶν χωρῶν μεταβῶμεν εἰς τὸν τροπικόν, ἀπαντῶμεν ἐπίσης πλεῖστα παραδείγματα ἐξόχου αὐταπαρνήσεως καὶ ἐνδόξου θανάτου. Ἡ Ἀφρικὴ κυρίως παρέχει ἡμῖν ἑκατοστάς τοιούτων παραδειγμάτων, μεταξύ δὲ τούτων ἐκλέγομεν τὰ περιφανέστερα θύματα τῆς διερευνήσεως τοῦ μέρους τούτου τῆς γῆνης σφαίρας.

Ὁ René Caillé εἶναι εἰς τῶν πρώτων Εὐρωπαίων, ὅστις ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ἡμετέρου αἰῶνος εἰσέδυσεν εἰς τὸ κέντρον τῆς Ἀφρικῆς, ἐγεννήθη δὲ τὴν 19 Σεπτεμβρίου 1799 ἐν Maugé (Deux-Sèvres). Ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ὅστις ἦτο πτωχὸς ἀρτοποιὸς, ἀπέθανε νέος, ὁ δὲ René ἔμεινεν οὕτω ὄρφανός παῖς ἔτι ὢν. Θεὸς τοῦ τις τὸν παρέλαβε καὶ τὸν ἔστειλεν εἰς τὸ σχολεῖον, ὅπου ἔμαθε ν' ἀναγινώσκῃ καὶ νὰ γράφῃ. Κατὰ τὸ δέκατον πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας του ἀντίτυπον τοῦ Ῥοδινσῶνος Κρούσου περιῆλθε κατὰ τύχην εἰς χεῖράς του. Τὸ περιήμουν τοῦτο βιβλίον τοῦ Δανιὴλ Φόε ἐξήψε τὴν ζωρὰν φαντασίαν τοῦ μέλλοντος περιηγητοῦ, καὶ ἐνέπνευσεν αὐτῷ σφοδρὰν ἐπιθυμίαν πρὸς τὰς περιηγήσεις. Τοῦ λοιποῦ ἐγνώριζε τὸν προορισμὸν αὐτοῦ. Εἶχεν ἀκούσει ὅτι οἱ χάρται τῆς Ἀφρικῆς ἐπαρουσίαζον μεγάλα κενὰ, ὅτι ὑπῆρχον χωρὰι ἀγνωστοί εἰς τὸ μέσον τῆς μεγάλης ἡπείρου. Ὁ Caillé ἦτο δέκα καὶ ἐξ ἐτῶν καὶ εἶχεν ἐξήκοντα φράγκα εἰς τὸ θυλάκιόν του!

Ὁ βίος αὐτοῦ εἶναι αὐτόχρομα μυθιστορία. Ὁ René Caillé μετέβη κατὰ πρῶτον εἰς Ῥοχεφόρτην, ὅπου ἔμαθεν ὅτι δύο πλοῖα ἡ Loire καὶ ἡ Méduse ἠτοιμάζοντο ν' ἀποπλεύσωσιν εἰς Σενεγάλην. Εὐτυχῶς ὁ νέος περιηγητὴς ἔλαβεν ὑπηρεσίαν ἐπὶ τῆς Loire, ἄλλως ἤθελε τύχει μετὰ τοῦ πληρώματος τῆς «Μεδούσης» φοβερωτάτου θανάτου. Τὸ ναυάγιον τῆς «Μεδούσης» εἶναι ἐξ ἐκείνων, τὰ ὅποια οὐδέποτε λησμονοῦνται.

Ὁ René Caillé ἐπλευσεν εἰς τὴν Σενεγάλην, μετέβη εἰς Ἅγιον Λουδοβίκον, ἐπισκέφη τὴν Γουαδελοῦπην, καὶ ἔλαβε μέρος ὡς ἐθελοντὴς εἰς τὴν περιοδείαν τοῦ Partarrieu εἰς τὴν χώραν τῶν Ἰολόφων, τοῦ Φοντάχ καὶ τοῦ Βονδοῦ. Ἡ περιοδεία αὕτη δὲν ἐπέτυχεν. Ὁ Caillé ἐπανῆλθεν εἰς Γαλλίαν ὅπως ἀπαλλαγθῆ τοῦ πυρετοῦ. Ἀναλαβὼν ἐκ τῶν κόπων αὐτοῦ, ἀνεχώρησεν εἰς Σενεγάλην, καὶ προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸν βαρῶνον Roger, μέγαν σκαπανέα τῶν γεωγραφικῶν ἀνακαλύψεων. Μετὰ πολλὰς δυσκολίας κατώρθωσε νὰ λάβῃ παρ' αὐτοῦ ἐμπορεύματα τινα, τὰ ὅποια ἐπώλησεν εἰς τοὺς Μαύρους τῆς φυλῆς τοῦ Βουρακεράχ. Περιπλανηθεὶς ἐπὶ ὀκτῶ μῆνας ἀπὸ κατασκηνώματος εἰς κατασκηνώμα, ἐπρόχωρησε διακόσια χιλιόμετρα βορειοανατολικῶς τοῦ Πόλου, μόλις δ' ἐπανελθὼν εἰς Ἅγιον Λουδοβίκον ἀπεράσισε νὰ πορευθῆ εἰς Τιμβουκτού. Ὁ Caillé πτωχότατος ὢν, ὀλίγην ἐνέπνευεν ἐμπιστοσύνην, μάτην δ' ἐζήτησε καὶ ἄλλα ἐμπορεύματα τῷ ἠρνήθησαν καὶ αὐτὸ τὸ διαβάτηριον, τοῦ ὅποιου εἶχεν ἀνάγκην ὅπως μεταβῆ εἰς τὰς ἀγγλικὰς ἀποικίας τῆς Γαμβίας, ἀλλ' ἡ ἀθυμία ἦτο ἀγνωστος εἰς τὴν καρτερικὴν καὶ ἐπίμονον αὐτοῦ ψυχὴν. Ἀναχωρήσας πεζὸς ἀρίκετο εἰς Γορέαν καὶ ἔπειτα εἰς Σιέρρα Λεόνε, καὶ ἐζήτησε τὴν συνδρομὴν τοῦ διοικητοῦ τῆς Φρητόβνης (Free-Town). Ἀποτυχὼν καὶ ἐνταῦθα ἔγινεν ἐμπορὸς Ἰνδικοῦ, καὶ ἐκέρδησε μικρὰν ποσότητα χρημάτων, δι' ὧν ἠγόρασεν ἐμπορεύματα, λαθῶν δὲ τὸ σχῆμα νέου Αἰγυπτίου ἐξ Ἀλεξανδρείας, ἐπεχείρησε μόνος ἄνευ βοηθείας τινὸς ἢ προστασίας, μόνον ἔχων στήριγμα τὴν ἀκράδαντον αὐτοῦ θέλησιν, περιήγησιν, ἣν δὲν κατώρθωσαν ἄλλοι περιηγηταὶ ὑπὸ ἰσχυρῶν κυβερνήσεων προστατευόμενοι.

Ὁ Caillé ἀνεχώρησεν ἐκ Κακουδι τὴν 19 Ἀπριλίου 1827, οὐδὲν δὲ εἶχεν ἔκτοτε ἀκουσθῆ περὶ αὐτοῦ, ὅτε περὶ τὰ μέτα τοῦ ἐπομένου ἔτους ὁ ἐπιστημονικὸς κόσμος ἔμαθεν εἰδησιν ἐκπληκτικὴν. Γάλλος τις ἀποβίβασθεις εἰς Τουλὼν εἶχε πρῶτος εἰσδύσει εἰς τὰς μυστηριώδεις χώρας τῆς κεντρικῆς Ἀφρικῆς καὶ ἐπανάρχετο ἐκ Τιμβουκτού. Ὁ ἀγνωστος οὗτος ἦτο ὁ René Caillé. Ἡ ἀφίξις τοῦ ἐνεποίησε μεγίστην ἐντύπωσιν. Πάντες ἐξήταζον τὸν περιηγητὴν, ὅστις εἶχε λύσει μέγιστον πρόβλημα, ἡ δ' ἐν Περισίσις Γεωγραφικὴ Ἑταιρεία ἀπένευεν αὐτῷ τὸ ὑποσχεθὲν βραβεῖον εἰς τὸν ἐπισκερθησόμενον τὴν Τιμβουκτού. Ὅταν

ἐγνώσθη πὸς εἶχε κατορθώσει ὁ Caillé τὴν περιήγησιν του, πάντες ἐθαύμασαν τὴν τόλμην αὐτοῦ καὶ τὴν καρτερίαν. Ὁ Caillé διελθὼν τὰς χώρας Ἰνάγκε, Φοντάχ, Κγιαλλ, Βαλέγια καὶ Ἀμανά, ἐπέρασε τὸν Νίγρον καὶ εἰσῆλθεν εἰς τόπους πάντη ἀγνώστους. Ἐλκος τι, τὸ ὅποιον ἔλαβε κατὰ τὸν ἕτερον πόδα, ἠνάγκασεν αὐτὸν δεινῶς πάσχοντα νὰ παραμεινῇ ἐπὶ πέντε μῆνας ἐν Ζινὲ ἐν μέσῳ τῶν μαύρων. Τροφὴ ἀνεπαρκὴς καὶ κακὴ ἐπέφευρεν αὐτῷ πυρετὸν καὶ σφοδρὸν καταστρέφάν μέρος τῶν ὀστέων τοῦ οὐρανίσκου. Ὁ Caillé μόλις ἐσώθη ὡς ἐκ τῆς καλῆς αὐτοῦ κράσεως καὶ τῆς ἠθικῆς δυνάμεως. Τὴν 9 Ἰανουαρίου 1828 ἀναβρίσας ἠκολούθησεν ὁδὸν ὄλιω ἀγνωστον εἰς τὴν γεωγραφίαν, ἀρίκετο δὲ εἰς Κγενὶ παρὰ τὸν Νίγρον, καὶ μετὰ ἐνὸς μηνὸς κινδυνώδη πλοῦν εἰσῆλθε τέλος εἰς Τιμβουκτού. Ἐπιστρέφων ἠναγκάσθη νὰ διέλθῃ τὴν ἐρημον, περιελθὼν δὲ εἰς ἐσχάτην ἐνδειαν, ἠκολούθησε συνοδίαν ἐμπόρων καὶ ὑπέστη ἐπὶ δύο μῆνας τὴν περιφρόνησιν καὶ τοὺς προπηλακισμοὺς τῶν συνοδοιπόρων του.

Κατὰ τὴν εἰς Γαλλίαν ἐπάνοδόν του, ὁ Caillé εὔρε παρὰ τοῖς συμπολίταις αὐτοῦ τὴν ἀμοιβὴν τῶν κόπων του καὶ ἔλαβε τὸ παράσημον τῆς Λεγεώνας τῆς τιμῆς. Ἡ ἱστορία τῆς θαυμαστῆς περιηγήσεώς του ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως, ἣτις ἐχορήγησεν αὐτῷ τὸν μισθὸν καὶ τὸν τίτλον διοικητικῶ ὑπαλλήλου τῆς Σενεγάλης. Ἀλλ' ὁ Caillé δὲν ἐγεύθη ἐπὶ πολὺν χρόνον τὴν δόξαν καὶ τὴν ἡσυχίαν, ἀπέθανε δὲ τὴν 17 Μαΐου 1838 ἐκ τῆς νόσου, ἣν ἀπέκτησεν ἐν Ἀφρικῇ.

ΕΛΙΖΑ Σ. ΣΟΥΤΟΡ.

ΜΙΑ ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ ΘΙΒΩ

Πολλὰ ἐφημερίδες περιέγραψαν ἐσχάτως τὰς σραγὰς, δι' ὧν συνώδευσε τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀνάβασιν τοῦ ὁ σημερινὸς βασιλεὺς τῶν Βερμανῶν. Ἐραυζόμεθα ἐκ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Kalloria τὴν ἀφήγησιν τῆς πρώτης ἀκροάσεως, ἣν νυδόκησε νὰ χορηγήσῃ ἔκτοτε ὁ ἡγεμὼν οὗτος εἰς Εὐρωπαίον, καὶ ἣτις εἶνε σημεῖον εὐνοίας ὄλιω ἐκτάκτου.

Ἴδου τὰ κατὰ τὴν ἀκρόασιν ταύτην, ὅπως ἀφηγεῖται αὐτὰ ἡ γερμανικὴ ἐφημερίς.

α. . . Ἡ ζωηρότης ἐπῆύξανε καθ' ὅσον προεχωροῦμεν πρὸς τὰ ἀνάκτορα. Ἴδου ὑπουργοὶ μετὰ πολυαίθμου συνοδίας δούλων, ὧν ὁ μὲν φέρει τὸν ὑπερμεγέθη πῖλον τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος, ὁ δὲ τὸ ξίφος, ὁ τρίτος κιβώτιον ἀρωμάτων, ὁ τέταρτος πῦρ, ὁ πέμπτος τσιγάρα, κτλ. Ὁ προστάτης, Κιν-Βοὺν-Μέγγιν, ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν, ἔρχεται εἰς προὔπαντήσιν μου, καὶ ἀνταλλάσσομεν χαιρετισμοὺς χαριστάτους. Μοὶ παρουσιάζει δὲ καὶ ἕνα γραμματέα τῆς ἐπικρατείας, ἄνδρα εὐσαρκότατον, οὕτινος τὰ χαρακτηριστικὰ ἐνθυμίζουσι τὸσον τὰ τοῦ προκατόχου τοῦ σημερινοῦ Πάπα, ὥστε οἱ Ἄγγλοι δὲν ἀποκαλοῦσιν

αὐτὸν ἄλλως παρὰ Πίον ἔννατον. Θεωρεῖται ὡς ἄνθρωπος νοσηρονέστατος, ὁμιλεῖ ὀλίγον τὰ ἀγγλικὰ, τὰ ἰταλικὰ, καὶ δὲν εἶνε ἀδάης τῶν καθ' ἡμᾶς ἐθῶν, ὡς ταξειδεύσας ἄλλοτε μέχρι Λονδίνου, ὅπου εἶχε γείνη δεκτὸς καὶ εἰς συμπόσιον τοῦ λόρδου Δημάρχου. Μοὶ ἐξέφρασε μετὰ μεγίστης χάριτος τὴν ἐπιθυμίαν του νὰ με ὑπηρετήσῃ, καὶ ταῦτα λέγοντες ἐφθάσαμεν ἐνώπιον τῶν δουράκτων τῶν ἀνακτόρων. Εἰς τῶν στρατιωτῶν μοὶ ἀποφράττει τὴν διόδον, ἀλλ' ἐν λάκτισμα δοθέν ὑπὸ Πίον τοῦ ἐννάτου εἰς τὸ ὑπογάστριον τοῦ στρατιώτου ἠνάγκασε τὸν δυστυχῆ νὰ υποχωρήσῃ γρυλλίζων. Καὶ οὕτως ἐφθάσαμεν εἰς τὸ κατώφλιον τῶν ἀνακτόρων.

Ἡ ἐκεῖ παρουσία μου φαίνεται ὅτι ἐμποιεῖ τινα αἰσθησιν.

Ἀφ' οὗ ἀφήκαμεν τὰ ὑποδήματά μας κάτωθεν τῆς κυρίας κλίμακος, ἀνερχόμεθα, ὅπως εἰσέλθωμεν εἰς τὸ μινῶν-δεῖτ, ἥτοι τὴν αἴθουσαν, ἐν ἣ καθ' ἑκάστην συνεδριάζει τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον.

Οἱ ὑπουργοὶ συνεδριάζον ἤδη ἐκεῖ. Μετὰ τὴν παρουσίαν μου ἀναμιγνύμεθα εἰς τὴν συνδιάλεξιν, ἣτις φαίνεται ὅτι ἦτο λίαν ἐνδιαφέρουσα, καὶ ἣτις κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην περιστρέφεται εἰς νεωτερισμὸν εὐρωπαϊκόν, προσφάτως εἰσαχθέντα εἰς τὸ κράτος, τὸ *Maheine*, ἕπερ ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότητος νυδόκησε νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὰ κράτη του πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν κενῶν τοῦ ταμείου. Τὰ λαχεῖα λοιπὸν ὑπερακμαζοῦσιν ἐν Μανδαλαί, ὅπου ἐκκυβέυεται ἀνὰ ἕν καὶ κατὰ πᾶσιν ἐβδομάδα. Ὁ μεγαλύτερος λαχνὸς κερδίζει 25,000 φράγκα, ἐκάστη δ' ἐκκυβέυσει ἀποφέρει εἰς τὸν βασιλέα 3,000 φράγκα ὡς φέρον.

Πρότερον ἐκερδοσκοποῦν εἰς τὸ παιγνίδιον τοῦτο οἱ Σιναι, ἀλλὰ τὰ λαχεῖα περιῆλθον εἰς τὰς χεῖρας τῆς κυβερνήσεως ὡς μονοπώλια, καὶ τοιοῦτοτρόπως οἱ Σιναι κατεστράφησαν.

Παρατήρησα καὶ εἰς τὸ πάτωμα πρᾶγμα τι ἄξιον σημειώσεως, τρύπας χρησιμευούσας εἰς τὸ νὰ πτύωσι.

Μετ' ὀλίγον ἔρχεται ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν, ὅστις με λαμβάνει ἐκ τῆς χειρὸς, καὶ με δίδγει εἰς ἄλλην αἴθουσαν, ὅπου μέλλει νὰ με δεχθῆ εἰς ἀκρόασιν ὁ βασιλεὺς. Ἐκεῖ τοποθετούμεθα κατέναντι μεγαλοπρεποῦς τάπητος, προωρισμένου νὰ ὑποδεχθῆ τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα διὰ νὰ καθίσῃ τις κατὰ τὸν βερμανικὸν τρόπον, γονατίζει κατ' ἀρχάς, καὶ ἀκολουθῶς δύναται μὲν νὰ μετακινήθῃ πρὸς τὰ δεξιὰ ἢ ἀριστερά, ἀλλ' οὕτως ὥστε νὰ μὴ φανῶσιν οἱ πόδες εἰς τὸν βασιλέα, ἢ κύπτει πρὸς τὰ ἐμπρὸς στηρίζων τὸ σῶμα ἐπὶ τῶν ἀγκώνων. Τὴν τελευταίαν ταύτην θέσιν εἶχον λάβῃ ὄλοι οἱ ὑπουργοί.

Περίξ ἡμῶν ἐκάθητο ὀκλάδην τεσσαράκοντα σωματοφύλακες, φοροῦντες τὴν ἐκ μεταξοπτίλου στρατιωτικὴν των στολὴν, καὶ κρατοῦντες γυ-

Κάτοχοι ὀμολογῶν τοῦ μετὰ λαχείου δανείου τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, οὐ τινος σήμερον ἐνεργεῖται ἡ κλήρωσις, ὄνειροπόλοι χιμακίων, ἐνθυμείσθε τὸν διδάσκαλον τοῦ χωρίου, καὶ πρὶν φωνεύσετε τὴν ἀρχτον, μὴ φροντίζετε περὶ τοῦ τί θὰ κάμετε τὸ δέμα της. Ὑπάρχουσιν ὄνειρα, τῶν ὁποίων ἡ ἀφύπνωσις εἶνε λίαν σκληρά!

**N.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἀρχαῖός τις δικαστῆς Γάλλος, καὶ νῦν δήμαρχος, εἶδεν ἐσχάτως τὴν νεομισθῆν πολιτικὴν εὐλογίαν εἰς δύο νεοσύμφους. Ἀρ' οὐ ἔλαμε τὴν καθιερωμένην ἐρώτησιν:

— Δεσποινὶς Χ... , συγκατανεύετε νὰ λάβητε ὡς σύζυγόν σας, κτλ. . .

Ἐστράφη ἔπειτα πρὸς τὸν ἄνδρα, καὶ μετὰ μεγάλης σοβαρότητος λέγει αὐτῷ:

— Κατηγοροῦμενε, τί ἔχεις νὰ εἶπης πρὸς ὑπεράσπισίν σου;

*

— Τῷ ὄντι; μὲ τὰ σωστά σου λέγεις, ὅτι δὲν σέ μέλει ποτὲ νὰ εἶσθε δεκατρεῖς εἰς τὸ τραπέζι;

— Ὅχι δὲ, καὶ σὺ, ποτέ! . . . Μὲ μέλει καὶ μὲ παραμέλει, ὅταν δὲν ὑπάρχη φαγητὸν παρὰ διὰ δώδεκα! . . .

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

Ἐν τῇ Βουλῇ (ὡς ὄριση τὴν χώραν ὁ ἀναγνώστης κατ' ἀρέσκειαν), βουλευτῆς τῆς συμπολιτεύσεως ἐγείρεται καὶ λέγει:

— Ἐξ καὶ ἐξ κάμνουν δώδεκα.

Ἄλλ' εὐθὺς εἰς βουλευτῆς ἐκ τῆς ἀντιπολιτεύσεως τὸν διακόπτει βιαίως, καὶ λέγει:

— Ἐξ καὶ ἐξ κάμνουν δεκατέσσαρα!

Θόρυβος, κρυγαὶ καὶ σύγχυσις πλήρης! Εἰς βουλευτῆς ἐκ τοῦ κέντρου ζητεῖ τὸν λόγον καὶ λέγει:

— Πόσα λέγει ἡ ἀριστερὰ ὅτι κάμνουν τὰ ἐξ καὶ ἐξ;

— Δεκατέσσαρα.

— Καὶ ἡ δεξιὰ;

— Δώδεκα.

— Τότε λοιπὸν, ἐξ καὶ ἐξ κάμνουν δεκατρεῖς. Βλέπετε ὅτι ἡμεῖς εἴμεθα ἀμερόληπτοι.

ΙΘΝΑΣ.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * Ἐὰν συμπέση ποτὲ νὰ εἶπης ἐνώπιον κυφῶν καὶ χωλῶν, ὅτι ἀνάστημα βραδινὸν καὶ κνήμαι ἀρτιμελεῖς εἶνε χαρίσματα ἐπίφθονα, κινδυνεύεις νὰ τοὺς προσβάλης, διότι ἐνδεχόμενον νὰ ὑποπτευθῶνται πάντοτε οἱ μὲν, ὅτι ἔχουσι τοὺς ὤμους ὀλίγον ὑψηλοὺς, οἱ δὲ τοὺς πόδας ὀλίγον στρεβλοὺς. Ἄλλ' ἂν συμπέση νὰ εἶπης ἐνώπιον μωρῶν καὶ ἀνοήτων, ὅτι οἱ εὐφρεῖς καὶ οἱ νοή-

μονες ἄνθρωποι εἶνε σπανία ἐξαιρέσις, δὲν κινδυνεύεις νὰ προσβάλης κανένα ἐξ αὐτῶν. . . Ἐκαστος νομίζει ὅτι αὐτὸς εἶνε μία τούτων τῶν σπανίων ἐξαιρέσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

*** Ὑπελογίσθη ὅτι οἱ πληρώνοντες ἐν Παρισίοις μέχρι 1,500 φράγκων ἐνιαύσιον ἐνοίκιον δαπανῶσι δι' αὐτὸ τὸ ἔκτον τοῦ εἰσοδήματός των, οἱ δὲ πληρώνοντες ἀνώτερον ἐνοίκιον ἔχουσι δεκαπλάσιον ἢ ὀκταπλάσιον τοῦλάχιστον εἰσοδήμα. Κατὰ τὴν βᾶσιν ταύτην οἱ πληρώνοντες π. χ. ἐν Ἀθήναις 3,000 δραχμ. ἐνιαύσιον μίσθωμα διὰ τὴν οἰκίαν των πρέπει ἀναλόγως νὰ ἔχωσιν 20 περίπου χιλιάδας δραχμῶν ἐνιαύσιον εἰσοδήμα.

*** Δι' ἕκαστον στρατιώτην ἡ Ἀγγλίς δαπανᾷ ἐτησίως φράγκα 3,507, ἡ Αὐστρία φρ. 1,288, ἡ Γαλλία φρ. 1,099, ἡ Γερμανία φρ. 1,077, ἡ Ἰταλία φρ. 995 καὶ ἡ Ῥωσσία φρ. 960.

*** Παρὰ τοῖς Σίνας τὰ πτερυγία τοῦ κάρχου εἶνε σπουδαιότατον καὶ συνηθέστατον ἄρθρον τῆς τροφῆς, ὅθεν ὑπάρχει εἰδικὴ τοῦ κήτους τούτου ἀλιεῖα καὶ ἐμπορία. Ἐκ τῶν πτερυγίων τούτων ὅπως καὶ ἐκ τῶν φρωσῶν τῶν θαλασσίων χελιδῶν, παρασκευάζεται ῥόφημα νοστιμώτατον καὶ προσφιλέστατον εἰς τοὺς καλοφάγους τῆς ἄκρας Ἀνατολῆς.

*** Οἱ μάγειροι Καρόλου τοῦ Ε' ἐν Γαλλίᾳ ἐλάβανον βασιλικὰς τιμὰς παρὰ τῶν φρουρούτων στρατιωτῶν!

Εἰς ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Ἡ ἐν Φιλαδελφείᾳ «Ἐφημερίς τοῦ Φραγκλινείου καθιδρύματος» ἀναφέρει, ὅτι ἡ κατὰ τύχην χρῆσις ὕδατος χρησιμεύσαντος εἰς βράσιν γεωμήλων πρὸς καθάρισμα τῶν ἀργυρῶν σκευῶν, ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν ἀνακάλυψιν, ὅτι ἡ ἀποσηκτικὴ δύναμις τοῦ ὕδατος τούτου διὰ τὰ ἀργυρὰ σκευῆ εἶνε πολὺ μεγαλειτέρα παρὰ πάσας τὰς κόνεις, τὰς ἐν χρῆσει πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν.

Ἀπεδείχθη, ὅτι τρίβων τις ἀπλούστατα ἀργυροῦν τι σκεῦος τῆς τραπέζης μὲ τὸ ἐν τῷ πυθμένι τῆς γύτρας ἐναπομένον λεπτὸν κατακάθισμα τοῦ ἀλεύρου τῶν γεωμήλων, ἐπιτυγχάνει στίλβωσιν ἐξαιρετὴν καὶ καλλίστην, ἥτις καθίστα ὑπερτιμὴν τὴν μετέπειτα χρῆσιν τοῦ ψηκτῆρος (βούρτσας) πρὸς ἐξαγωγήν τῶν ἐν τοῖς κοσμήμασιν ἐναποτιθεμένων μορίων τῆς ἀποσηκτικῆς ὕλης, ὅπως συμβαίνει, ὁσάκις ἡ ἀπόσηκτικὴ γαῖνη δι' οἰσδήποτε ἀποσηκτικῆς κόνεως.

Πρόσθετε καὶ ὅτι ἅπασι αὗται αἱ κόνεις δὲν ἀποκαθαίρουσι τὴν κηλιδωμένην ἐπιφάνειαν, εἰμὴ διὰ τῆς τριβῆς, τοιαύτη δὲ ἀποτριβὴ οὐδόλως λαμβάνει χώραν καὶ ἐν τῇ χρῆσει τοῦ ἀλεύρου τῶν γεωμήλων.